

УДК 377.1

ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПТНЗ

Студ. М.С. Скоробагатько, гр. БПД-14

Науковий керівник доц. О.М. Внукова

Київський національний університет технологій та дизайну

Сучасному суспільству потрібні висококваліфіковані, всебічно підготовлені спеціалісти. Стан освіти значним чином впливає на зміни у соціумі. Рівень підготовки робітників залежить від декількох факторів, зокрема можна виділити доцільний вибір методів навчання учнів. Актуальність теми обумовлена тим, що система професійно-технічної освіти потребує покращення. Його можна досягти, проаналізувавши існуючі методи навчання і надалі використовуючи найбільш ефективні з них в професійно-технічних навчальних закладах.

Мета і завдання: теоретично дослідити та визначити ефективність застосування методів навчання у навчальному процесі ПТНЗ.

Завдання: зпровести аналіз педагогічної літератури з проблеми вибору методів навчання у ПТНЗ; теоретично обґрунтувати роль та значення вибору ефективних методів навчання; перевірити ефективність методів навчання в навчальному процесі ПТНЗ.

Об'єкт дослідження: організація навчальної діяльності в навчальному процесі ПТНЗ. Предмет дослідження: методи навчання учнів ПТНЗ.

Гіпотеза: якщо у навчальному процесі професійно-технічних навчальних закладів будуть використовуватися найбільш ефективні методи навчання, то рівень підготовки кваліфікованих робітників стане вищим, а отже, система ПТО може стати більш продуктивною.

Методи дослідження: анкетування з метою визначення ефективності різних методів навчання в навчальному процесі ПТНЗ, аналіз психолого-педагогічної літератури з теми, статичні, математичні.

Наукова новизна дослідження: набуло подальшого розвитку обґрунтування особливостей використання різних методів навчання у ПТНЗ, удосконалено теоретичні положення щодо ефективності у навчальному процесі ПТНЗ наочних та інтерактивних методів навчання.

Результати дослідження. Проблему вибору та застосування методів навчання розглядали багато вчених, кожен з яких зробив свій вклад в дослідження цього питання. Однак, педагогічна діяльність постійно розвивається, щоб задовольнити потреби суспільства. Як наслідок, розвиваються нові методи навчання, які можуть бути ефективнішими та давати кращі результати в навчальному процесі.

Проблемі вибору та застосування доцільних методів навчання належить важлива роль в педагогічному процесі. Педагоги, які правильно обирають для кожного конкретного заняття відповідний метод навчання та вдало його використовують, є успішними в навчальній діяльності. Разом з тим, здобувачі освіти, яким цікаво вивчати предмет, роблять це якісно і без надмірних зусиль. Це забезпечується саме застосуванням ефективних методів навчання відповідно до ситуації.

Для того, щоб перевірити ефективність існуючих методів навчання, які використовуються в професійно-технічних закладах освіти, було вирішено провести відповідне дослідження.

Було проведене анонімне опитування в формі анкетування серед осіб, які навчалися в професійно-технічних навчальних закладах в основному швейного

профілю різних регіонів України і на даний час є студентами КНУТД. В анкетуванні прийняло участь 28 осіб.

Загалом було підготовлено 10 запитань з варіантами відповідей. З опитаних майже 86 % вважає, що система професійно-технічної освіти вимагає покращення. Це підтверджує актуальність проблеми. Не дивлячись на це, більшість респондентів (78 %) оцінюють рівень знань, отриманих в процесі навчання, як доволі високий, 4 бали з п'яти можливих. Такий результат можна пояснити тим, що професійно-технічна освіта насамперед спрямована на здобуття учнями практичних умінь, необхідних для майбутньої професії. Що стосується виробничого навчання, то тут переважали доволі ефективні наочні методи (показ операцій майстром, демонстрація виробів в готовому вигляді) та інструктаж.

Переходячи до аналізу ефективності методів теоретичного навчання, потрібно нагадати, що ефективність засвоєння матеріалу великою мірою залежить від викладача, обраних ним методів викладу інформації, уміння зосередити увагу студентів та підштовхнути їх до навчання. Це судження підтверджує діаграма відповідей на запитання про те, чи влаштовувала їх якість викладання у професійно-технічному закладі. 78,6 % опитаних відповіли, що якість та ефективність викладання залежала від конкретних викладачів дисциплін.

Що стосується уроків теоретичного навчання, серед методів навчання переважали розповідь і пояснення, це заявили 78,6 % опитаних. Також немале місце займає самостійне опрацювання матеріалу (14,3 %), демонстрація об'єктів наочності зазвичай слугує супроводженням розповіді чи пояснення, для кращого візуального засвоєння. Серед респондентів ніхто не відзначив методи бесіди та дискусії, хоча доведено їх ефективність для знаходження рішення в суперечних питаннях та в засвоєнні матеріалу в цілому.

На запитання «Чи було вам цікаво навчатися в ПТНЗ?» 64,3 % осіб відповіли, що «Так». Більшість респондентів, а це 42,9 % осіб, вважає найбільш ефективною чи цікавою роботу в групах. Це такі види діяльності як вирішення поставленої задачі, обговорення, мозковий штурм тощо. Також велика частка опитаних вважає ефективною самостійну роботу над певним проектом чи дослідженням, таких виявилось 35,7 %. Решта 21,4 % вважають цікавим слухання лекції та спостереження.

Дещо схожою є думка колишніх учнів ПТНЗ про те, які, на їх думку, методи навчання є найбільш ефективними в системі професійно-технічної освіти. Перевагу мали практичні методи (вправи, вирішення виробничо-технічних завдань, моделювання та аналіз проблеми), понад 57 %. На другому місці - наочні методи (ілюстрація, демонстрація, показ, спостереження), близько 35 %. Найменш ефективними в сфері професійно-технічної освіти респонденти вважають словесні методи, серед яких: розповідь, лекція, семінар.

Що стосується сучасних, в тому числі інтерактивних методів навчання, то половина опитаних визнала, що вони використовувалися час від часу, 35,7 % рідко приймали участь в таких видах діяльності, і лише 14,3 % ствердили, що інтерактивні методи навчання застосовувались часто.

Висновки: В результаті проведеного дослідження можна зробити висновки про використання в професійно-технічних навчальних закладах, зокрема швейного профілю, різних методів навчання та про їх ефективність. Більшість опитаних осіб визнали найбільш ефективними наочні та інтерактивні методи. Отже, можна рекомендувати ці методи для застосування у ПТНЗ з метою підвищення ефективності навчання.

Ключові слова: методи навчання, наочні та інтерактивні методи, навчальний процес у ПТНЗ.